

Haal meer uit het Artikel 24-overleg

In gesprek over de grote lijnen

In dit artikel wordt artikel 24 van de Wet op de Ondernemingsraden (WOR) besproken. Voor veel ondernemingsraden en PVT's is niet duidelijk hoe zij handen en voeten kunnen geven aan dit wetsartikel.

WANNE VAN DEN BIJLLAARDT

Ieder OR- of PVT-lid kent artikel 25 en 27 van de Wet op de Ondernemingsraden (WOR). Sommigen kunnen zelfs de onderwerpen van het advies- en instemmingsrecht die in de wetsartikelen genoemd staan uit het hoofd opnoemen. Dat is natuurlijk niet nodig, want de WOR is juist bedoeld als naslagwerk. Die pak je erbij als

er onduidelijkheid is. Toch kijk je niet alleen naar artikel 25 en 27. Er zijn meer artikelen die de moeite waard zijn om te bekijken.

Artikel 24

Artikel 24 gaat over het bespreken van de algemene gang van zaken in de onderneming. Dit artikel geeft aan dat iedere OR

met zijn bestuurder en één of meer leden van de raad van commissarissen of raad van toezicht om minimaal twee keer per jaar met elkaar in gesprek te gaan over de grote lijnen, de strategie en de ondernemingsvisie. De PVT vergadert minimaal één keer per jaar over de algemene gang van zaken. Dit overleg is tevens een mooi moment om als

bestuurder en OR terug te kijken op de samenwerking. Let er wel op dat dit overleg gepland wordt, want vaak zijn medezeggenschapsorganen en bestuurder erg druk met de dagelijkse gang van zaken. De bestuurder geeft tijdens het artikel 24-overleg aan welke ontwikkelingen er op stapel staan die te zijner tijd advies of instemmingsplichtig zullen zijn. Ook maakt de bestuurder afspraken over de manier waarop de OR of PVT betrokken wordt bij deze onderwerpen. Je bent zo in een vroeg stadium op de hoogte van de ontwikkelingen en kan dus nooit “overvallen” worden door een onverwachte aanvraag.

Grote lijnen

Het artikel 24-overleg biedt de mogelijkheid om een stap naar achter te doen en met een helicopterview de grote lijn te bespreken. De OR kan op die manier een volwaardige, strategische gesprekspartner worden. En juist daar ligt een belangrijk deel van de meerwaarde van de ondernemingsraad. Ten slotte is het raadzaam de bespreking plaats te laten vinden in aanwezigheid van de toezichthouder, mocht die er zijn. Zo wordt de bespreking echt een strategische bespreking waarbij alle bestuursorganen, inclusief de OR/PVT, aanwezig zijn. Een

mooie gelegenheid om een breed draagvlak voor het beleid te creëren. In het driehoeks-overleg tussen bestuurder, toezichthouder en ondernemingsraad hebben alle drie de partijen een eigen rol en verantwoordelijkheid. Plan het overleg zo dat je rekening houdt met de bedrijfscyclus. Overleg dus bijvoorbeeld voor het opstellen van de begroting in plaats van er na.

Monoloog

De theorie is goed, maar in de praktijk pakt het soms anders uit. De OR gaat er zonder voorbereiding heen, omdat er geen concrete agenda is. Het gaat immers om de “algemene gang van zaken”. Vaak is zo’n overleg een monoloog van de bestuurder over de cijfers van het afgelopen jaar en de plannen voor komend jaar. De OR-leden luisteren braaf en zij nemen de gegeven informatie voor kennisgeving aan. Van een strategische rol komt dan weinig terecht. Daar kun je wel verandering in brengen. Alleen al een actievare houding van de ondernemingsraad levert vaak resultaat op. Vraag tijdig de jaarstukken en het jaarplan op. Hierdoor kun je je voorbereiden en gerichte vragen stellen. Hierdoor wordt het artikel 24-overleg een gesprek tussen OR, bestuurder en Raad van Toezicht.

Overeenkomst

Als het artikel 24-overleg niet goed verloopt dan kun je een overeenkomst met elkaar sluiten. Het Platform voor Innovatieve Medezeggenschap (PIM), waarin vertegenwoordigers van AWWN, CNV Vakmensen, NCSI, FNV Bondgenoten en NVM zich hebben verenigd, hebben een “Modelovereenkomst Algemene Gang Van Zaken Overleg” met een toelichting opgesteld. Daarin staan de procedure, de voorwaarden, de inhoud en de inbreng van de verschillende partijen centraal.

Het doel van de modelovereenkomst is om de dialoog tussen de bestuurders van ondernemingen en hun ondernemingsraden of personeelsvertegenwoordiging te stimuleren. Kijk of je de overeenkomst kunt overnemen of dat je bijvoorbeeld alleen elementen gebruikt die in jouw organisatie werken. De modelovereenkomst is op de website van de SER (www.ser.nl) te vinden.

Prioriteiten

Toch kan je als OR of PVT nog meer doen om het Artikel 24-overleg een gesprek met de benen op tafel te maken. Probeer te achterhalen welke onderwerpen de bestuurder wil bespreken. Ga vervolgens na

Artikel 24 WOR

1. In de overlegvergaderingen wordt ten minste tweemaal per jaar de algemene gang van zaken van de onderneming besproken. De ondernemer doet in dit kader mededeling over besluiten die hij in voorbereiding heeft met betrekking tot de aangelegenheden als bedoeld in de artikelen 25 en 27. Daarbij worden afspraken gemaakt wanneer en op welke wijze de ondernemingsraad in de besluitvorming wordt betrokken.
2. Indien de onderneming in stand wordt gehouden door een naamloze vennootschap, een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, een coöperatie of een onderlinge waarborgmaatschappij, zijn bij de in het eerste lid bedoelde besprekingen de commissarissen van de vennootschap, de coöperatie of de onderlinge waarborgmaatschappij, als die er zijn, dan wel een of meer vertegenwoordigers uit hun midden aanwezig. Wordt ten minste de helft van de aandelen van de vennootschap middellijk of onmiddellijk voor eigen rekening gehouden door een andere vennootschap, dan rust de hiervoor bedoelde verplichting op de bestuurders van de laatstbedoelde vennootschap, dan wel op een of meer door hen aangewezen vertegenwoordigers. Wordt de onderneming in stand gehouden door een vereniging of een stichting, dan zijn de bestuursleden van die vereniging of die stichting, dan wel een of meer vertegenwoordigers uit hun midden aanwezig. De ondernemingsraad kan in een bepaald geval besluiten, dat aan dit lid geen toepassing behoeft te worden gegeven.
3. Het in het vorige lid bepaalde geldt niet ten aanzien van een onderneming die in stand wordt gehouden door een ondernemer die ten minste vijf ondernemingen in stand houdt waarvoor een ondernemingsraad is ingesteld waarop de bepalingen van deze wet van toepassing zijn, dan wel door een ondernemer die deel uitmaakt van in een groep verbonden ondernemers die tezamen tenminste vijf ondernemingsraden hebben ingesteld waarop de bepalingen van deze wet van toepassing zijn.

welke onderwerpen voor de OR de hoogste prioriteit hebben. Bespreek vooraf ook jouw rol bij die onderwerpen. Welke rol wil de OR bij deze thema's spelen en hoe wil je vorm geven aan deze rol? Bedenk ook wanneer je als ondernemingsraad betrokken wilt worden? Zo kunnen OR en bestuurder ook eenvoudig concrete werkafspraken maken.

Werkvormen

De WOR staat een creatieve aanpak van het artikel 24 overleg niet in de weg. Je kunt daarom het overleg ook eens anders insteken. Het is uitermate geschikt om eens samen met bestuurder en de leden van de Raad van Toezicht over actuele onderwerpen te praten waarbij het niet gaat om de waan van de dag. Je kunt hiervoor verschillende werkvormen kiezen. Het doel daarvan is om de deelnemers aan het overleg een inbreng in het overleg te geven.

In een brainstormsessie bijvoorbeeld kunnen alle deelnemers ideeën naar voren brengen over de kansen, bedreigingen, sterktes en zwaktes van de organisatie en hoe hier in de toekomst op in te spelen. Betrek daarbij bijvoorbeeld vergelijkbare organisaties. Zij hebben vaak met dezelfde problemen te maken. Gebruik de oplossingen die zij bedacht hebben, combineer ze en geef er tijdens de brainstormsessie je eigen draai aan. Dit kan een goede insteek zijn voor het artikel 24 overleg.

Stellingen

Een veel gebruikte werkvorm is het werken met stellingen. Zij zijn bij uitstek geschikt om een onderwerp bespreekbaar te maken. Let hierbij erop dat je een onderwerp kiest dat alle aanwezigen aanspreekt. Dat kan bijvoorbeeld een wetswijziging zijn. Zorg er voor dat een stelling prikkelend is. De stelling moet reacties los maken. Als je een stelling positief formuleert, geeft die meer energie om over te praten. Vergeet niet na afloop van de discussie om gezamenlijk een aantal conclusies te trekken en mogelijke vervolgacties te plannen.

Achterban

De bestuurder wil weten wat er leeft in de organisatie. Hij vindt bovendien het draagvlak van zijn besluiten meestal erg belangrijk. Daar kan de OR of PVT hem helpen door de mening van de achterban door te geven. Je kunt tijdens het artikel 24-overleg gebruik maken om de meningen van de achterban een plek te geven. Afhankelijk van het onderwerp kun je de meningen van de achterban inventariseren bij het werkoverleg. In vrijwel iedere organisatie vindt op elke afdeling regelmatig werkoverleg plaats. Bezoek de overleggen en bespreek met de achterban een stelling of actueel onderwerp. Dit kost natuurlijk veel tijd, maar de ondernemingsraad is op deze manier goed zichtbaar in de organisatie. Koppel de bezoeken aan de werkoverleggen terug tijdens het Artikel 24-overleg. Dit kan bijvoorbeeld als reactie op de komende ontwikkelingen in de organisatie of als input op de stellingen die de OR/PVT wil bespreken. Je laat zien goed op de hoogte te zijn van wat er speelt in de organisatie en kan de bestuurder uitdagen plannen concreter te benoemen.

Vervolgafspraken

Er zijn natuurlijk nog veel meer manieren te bedenken om de dialoog tijdens het artikel

24-overleg op gang te helpen. Op de genoemde manieren zijn natuurlijk allerlei varianten mogelijk. Je kunt ook bij je adviseur eens te rade gaan om meer uit het overleg te halen. Misschien heeft hij goede ideeën? Wat je als ondernemingsraad niet moet vergeten, is om aan het einde van het overleg goede vervolgafspraken te maken over de wijze waarop de OR verder betrokken wordt. Voor je het weet ben je wel vroegtijdig geïnformeerd maar niet vroegtijdig betrokken. Iets wat bestuurders ook nog wel eens met elkaar verwarren!

INFO

Wanne van den Bijlaardt
is opleidingscoördinator
van OR Academy.

www.or-academy.nl info